

MATICA SLOVENSKÁ,
najstaršia kultúrna ustanovizeň Slovákov založená roku 1863

Výstavný projekt Matice slovenskej



Letopočet 2023 vyhlásila Matica slovenská za Rok Matice slovenskej. V tomto roku si totiž pripomíname 160. výročie vzniku Matice slovenskej. Výstavný projekt pripomínajúci 160 rokov Matice slovenskej je jednou z mnohých aktivít, ktoré Matica slovenská na tento rok pripravila a ktorý má za cieľ bližšie priblížiť výnimočnosť kontinuálne najstaršej národnej, kultúrnej a vedeckej ustanovizne Slovákov.

Slávnostná vernisáž výstavy sa uskutočnila 7. júna 2023 v sídelnej budove Matice slovenskej v Martine. V tento deň si každoročne pripomíname výročie Memoranda národa slovenského – Pamätný deň Slovenskej republiky. Jednou z požiadaviek prijatého Memoranda na slovenskom národnom zhromaždení, ktoré sa konalo 6. až 7. júna 1861 v Turčianskom Svätom Martine, bolo práve založenie Matice slovenskej.

Výstavné roll-upy počet 14 ks, formát 85 x 200 cm

Výstavný projekt obsahuje štrnásť vizualizácií panelov, tematicky rozčlenených na tri historické etapy. V prvom sú spracované dejiny Matice slovenskej od jej založenia v auguste 1863 až do násilného úradného zrušenia uhorskými orgánmi v novembri 1875. Druhú etapu mapuje obdobie 1919 až 1968, teda od jej oživotvorenia po vzniku Československej republiky roku 1919 až po Alexandra Dubčeka a obdobie obrodného procesu do roku 1968. Tretí

záverečný tematický blok približuje posledné obdobie činnosti Matice slovenskej, od obdobia normalizácie až po nástup novej mladej generácie pod vedením historicky najmladšieho predsedu Matice slovenskej Mariána Gešpera, pričom ide o generačnú výmenu v matičnom inštitučnom aj členskom organizme. Pôsobenie Matice slovenskej presahuje cez tri storočia – od druhej polovice 19., cez celé 20. až po súčasné pôsobenie v modernom 21. storočí.

Výstavné panely nám okrem textovej časti približujú bohatý obrazový materiál, či už sú to samostatne vypichnuté portréty významných matičiarov, fotografie zo života a z činnosti Matice slovenskej, mnohé vzácne archívne dokumenty až po rôzne publikačné výstupy. Dejiny Matice slovenskej sú charakteristické všestrannou činnosťou v oblasti kultúry, vedy, literatúry, vydavateľskej činnosti, archívniectva, múzejníctva, knižníctva, osvetu, divadla, folkloristiky, krajskej problematiky a ďalších oblastí.

Manažér výstavy a gestor projektu:

PhDr. Pavol Madura

Autor výstavy a katalógu:

doc. PaedDr. Pavol Parenička, CSc.

Recenzent výstavy a katalógu:

doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD.

Odborná spolupráca:

JUDr. Marián Gešper

Výber fotografií a reprodukcí:

PhDr. Pavol Madura

Výtvarné a grafické riešenie výstavy a katalógu:

© PaedDr. Eva Čulenová, PhD., Signis – vydavateľstvo

Jazykové korektúry:

PaedDr. Eva Čulenová, PhD.

Na výstave sú použité fotografie, reprodukcie, múzejné a archívne dokumenty zo Slovenskej národnej knižnice – Literárneho múzea (LM) a Literárneho archívu (LA) – a z Archívu Matice slovenskej (AMS).

Realizované s finančnou podporou Mesta Martin a spoločnosti Neografia, a. s.